

UČEBNÝ PLÁN

Názov predmetu:	<i>Etika a profesijná komunikácia</i>		
Študijný program:	<i>Verejné zdravotníctvo</i>	Obdobie štúdia:	<i>3. semester</i>
Hodnotenie predmetu:	<i>ZK</i>	Závaznosť predmetu:	<i>povinný</i>
Rozsah výučby:	<i>2 h. prednášky a 2 h. cvičenia / týždeň</i>		<i>spolu 56 hodín</i>

<i>Týždeň</i>	Prednášky Ústav verejného zdravotníctva a hygieny, Šrobárova 2, ŠP5 12,00 -13,30 hod.	Cvičenia Ústav verejného zdravotníctva a hygieny, Šrobárova 2, ŠP5 13,45 -15,15 hod.
1. 19.9. 2024	<p>1.12,00 – 13,30 hod. Úvod do medicínskej etiky: základné pojmy – etika, etiketa, etiológia, bioetika (biomedicínska etika), lekárska etika, klinická etika; etika a morálka – základné funkcie (regulatívna, hodnotiace-normatívna, prognostická, motivačná, informatívna) a princípy (prospešnosť, neškodnosť, autonómia, spravodlivosť, informovaný súhlas). Etické pravidlá a morálne problémy eutanázie a eschatológie. Štádia smrteľne chorých (popretie a izolácia, fáza hnevu, rozhorčenia a zlosti, vyjednávanie a spochybňovanie, depresia, zúfalstvo, beznádej, prijatie, súhlas, akceptovanie). Druhy a typy sociálnej komunikácie. Základné komunikačné zručnosti. Potreba informovanosti verejnosti. Prekážky v komunikácii. Praktické testy a ukážky. prof. MUDr. K. Rimárová, CSc.</p> <p>2. 13,45 – 15,15 hod. Druhy komunikácií. Falošné predstavy o komunikácii. Chyby komunikácie. Podpora komunikácie. Sebazpoznanie a komunikácia. Spätná väzba. Prvý dojem. prof. MUDr. K. Rimárová, CSc.</p>	
2. 26.9. 2024		<p>1.12,00 -13,30 hod. Pasivita. Agresivita. Manipulácia. Asertivita - asertívny tréning. Praktické ukážky. Neverbálna komunikácia I. Neverbálna komunikácia a jej význam. Kategorizácia neverbálnych prejavov. Mimika, proxemika (komunikácia vzdialením a priblížením). Teritorialita. Haptika. Posturika (komunikácia postojom). Kinezika (komunikácia pohybom). Reč očí a pohľadov. Emblematika.</p>

UČEBNÝ PLÁN

		<p>Olfaktorika (čuchové vnemy). Úspešná neverbálna komunikácia. Dôležitosť zhlukov neverbálneho správania. Gestikulácia (komunikácia prostredníctvom gest). Niektoré základné gestá a ich pôvod. Najpoužívanejšie gestá. Neverbálna komunikácia. Imidž komunikantov.</p> <p>Mgr. A. Ostafiichuk 2. 13,45 -15,15 hod.</p> <p>Etické požiadavky lekárskeho povolania – telesné a duševné zdravie, odborná a osobnostná spôsobilosť, lekárske stavovské cnosti. Vykonať praktický nácvik aplikácie princípov medicínskej etiky.</p> <p>Etický rozmer poskytovania zdravotnej starostlivosti – informovaný súhlas, zdravotná dokumentácia. Práca etickej komisie v zdravotníckych zariadeniach.</p> <p>Mgr. A. Ostafiichuk</p>
<p>3. 3.10. 2024</p>	<p>1. 12,00 - 13,30 hod. Etika vs. komunikácia zlých správ. Set the stage, Patient perception, Invitation, Knowledge, Explore, Strategy. prof. Mgr. MUDr. E. Dorko, PhD., MPH, MBA 2. 13,45 -15,15 hod. Vznik a poslanie etických komisií. prof. Mgr. MUDr. E. Dorko, PhD., MPH, MBA</p>	
<p>4. 10.10. 2024</p>		<p>1. 12,00 -13,30 hod. Krizová komunikácia manažéra. Interná a externá komunikácia v kríze. Krízové plánovanie. Zručnosti krízovej komunikácie. Vedenie krízového rozhovoru. Formy problémovej komunikácie – kritika, konflikt, diskriminácia. Emočné prejavy. Agresívne, pasívne a manipulatívne stratégie krízovej komunikácie. Praktické testy a ukážky. Mgr. A. Ostafiichuk 2. 13,45 -15,15 hod.</p> <p>Jazykové prostriedky v komunikácii. Písomná komunikácia. Podstata písomnej komunikácie. Písomná vs. ústna komunikácia. Riziká písomnej komunikácie. Komunikačné prostriedky pre písomnú komunikáciu. Efektívnejšie e-mailovanie. Pravidlá písania a úpravy písomností. Rozdelenie písomností. Normalizovaná úprava písomností. Praktické testy a ukážky. Mgr. A. Ostafiichuk</p>

UČEBNÝ PLÁN

<p style="text-align: center;">5. 17.10. 2024</p>	<p>1. 12,00 -13,30 hod. Etické problémy v medicínskych odboroch: etika v chirurgii, geriatrickej, psychiatrii, gynekológii, pediatrii, onkológii. Etické problémy vo verejnom zdravotníctve. Komunikácia s pacientom. Štruktúra profesionálneho rozhovoru lekár-pacient. Zásady správnej komunikácie v ordinácii. Komunikácia s dieťaťom, ťažko chorým a zomierajúcim, agresívnym, depresívnym, úzkostným, neurotickým, narcistickým pacientom. Funkcie reči, slovné prejavy. Paralingvistické aspekty reči. Rozhovor-dialóg v interakcii verejný zdravotník – populácia. Hlavné ciele rozhovoru. Štruktúra rozhovoru. Rozhovor – dialóg v interakcii. Typy rozhovorov. MVDr. Z. Sulínová, PhD.</p> <p>2. 13,45 – 15,15 hod. Európska charta práv pacienta (14 základných práv pacienta – právo na prevenciu, prístup k zdr. službám, informáciám, vyjadrenie súhlasu, slobodný výber, právo na náhradu škody). MVDr. Z. Sulínová, PhD.</p>	
<p style="text-align: center;">6. 24.10. 2024</p>		<p>1.12,00 – 13,30 hod. Prezentačné zručnosti manažéra. Vymedzenie pojmu sebaaprezentácia a prezentácia na verejnosti. Schéma prípravy na verejné vystúpenie. Štruktúra prejavu. Prezentácia a komunikačné skreslenia. Zvládanie nepríjemných stavov (nervozita a tréma) počas prezentácie. Mgr. S. Miškárová</p> <p>2. 13,45 – 15,15 hod. Dotazník komunikačných schopností a sebaaprezentácie. Chyby v komunikácii. Funkcie reči, slovné prejavy. Paralingvistické aspekty reči. Rozhovor - dialóg v interakcii verejný zdravotník – populácia. Hlavné ciele rozhovoru. Štruktúra rozhovoru. Rozhovor – dialóg v interakcii. Typy rozhovorov. Aktívne, pasívne počúvanie. Mgr. S. Miškárová</p>
<p style="text-align: center;">7. 31.11. 2024</p>	<p>1.12,00 -13,30 hod. Základné etické problémy vo farmakologických štúdiách liekov. Etické pravidlá a morálne problémy eutanázie a eschatológie. Štádia smrteľne chorých (popretie a izolácia,</p>	

UČEBNÝ PLÁN

	<p>fáza hnevu, rozhorčenia a zlosti, vyjednávanie a spochybňovanie, depresia, zúfalstvo, beznádej, prijatie, súhlas, akceptovanie).</p> <p>prof. MUDr. K. Rimárová, CSc. 2. 13,45 – 15,15 hod.</p> <p>Druhy a typy sociálnej komunikácie. Základné komunikačné zručnosti. Potreba informovanosti verejnosti. Prekážky v komunikácii. Praktické testy a ukážky.</p> <p>prof. MUDr. K. Rimárová, CSc.</p>	
<p>8. 7.11. 2024</p>		<p>1.12,00 – 13,30 hod.</p> <p>Vedenie porady. Porada ako nástroj riadenia a vedenia. Typy porád. Príprava porady. Vhodné miesto a čas. Manažér ako schopný moderátor. Zásady vedenia porady. Najčastejšie chyby pri vedení porady. Asertívny manažér. Uplatnenie asertivity v manažérskej praxi.</p> <p>Pojem asertivita. Základné asertívne práva a manažérske asertívne práva. Typy správania z pohľadu asertivity. Aktivita. Praktické testy a ukážky.</p> <p>MVDr. M. Hrubovčák Tejová 2. 13,45 – 15,15 hod.</p> <p>Praktický nácvik porušovania práv pacienta s možným riešením a odporúčaním v konkrétnych situáciách.</p> <p>MVDr. M. Hrubovčák Tejová</p>
<p>9. 14.11. 2024</p>	<p>1.12,00 – 13,30 hod.</p> <p>Morálka ako regulátor spoločenských vzťahov v materiálnom právnom štáte.</p> <p>JUDr. PhDr. ThDr. Ferdinand Korn, PhD.</p> <p>2. 13,45 – 15,15 hod.</p> <p>Morálka a spravodlivosť v kontexte etiky.</p> <p>JUDr. PhDr. ThDr. Ferdinand Korn, PhD.</p>	
<p>10. 21.11. 2024</p>		<p>1.12,00 – 13,30 hod.</p> <p>Morálka v spoločenskom priestore kontinentálnej Európy.</p> <p>JUDr. PhDr. ThDr. Ferdinand Korn, PhD.</p> <p>2. 13,45 – 15,15 hod.</p> <p>Morálka a právo.</p> <p>JUDr. PhDr. ThDr. Ferdinand Korn, PhD.</p>
<p>11. 28.11. 2024</p>	<p>1.12,00-13,30hod.</p> <p>Podstata komunikačného procesu. Prvky komunikačného procesu. Komunikácia v organizácii. Formy a</p>	

UČEBNÝ PLÁN

	<p>prostriedky komunikácie. Význam komunikácie v práci manažéra. Manažerský štýl a komunikácia. Prekážky v komunikácii. Komunikačné toky v organizácii. Komunikácia interná a externá. Komunikačné kanály. prof. MVDr. T. Kimáková, PhD. 2. 13,45 -15,15 hod. Manažerska rétorika. Z dejín rétoriky. Jazyk a jazykový znak. Reč a funkcia jazyka. Lingvistické výrazové prostriedky. Cudzie slová. Neznáme slová. Sklon k bohemizmom. Aplikácia pidžin. Defektné slová. Slangové slová. Nárečové slová. Módne slová. Akcent. prof. MVDr. T. Kimáková, PhD.</p>	
<p>12. 5.12. 2024</p>		<p>1.12,00 – 13,30 hod. Rétorika, jej význam, história a súčasné pojatie. Verbálna komunikácia. Podstata verbálnej komunikácie. Požiadavky na rečový prejav. Reč. Hlas. Rýchlosť reči. Rytmus a plynulosť reči. Poruchy reči. Etapy verbálnej komunikácie. Psychologické aspekty verbálnej komunikácie. Druhy verbálnej komunikácie. Rozhovor. Monológ. Dialóg. Praktické test a ukážky. Mgr. N. Liptáková 2. 13,45 – 15,15 hod. Uplatňovanie princípov etiky v praxi zdravotníckeho pracovníka. Riešenie príkladov písomnou formou neetického prístupu zdravotníckych pracovníkov. Mgr. N. Liptáková</p>
<p>13. 12.12. 2024</p>	<p>1.12,00 – 13,30 hod. Základné práva dieťaťa. Dohovor o právach dieťaťa. Deklarácia práv dieťaťa. Charta práv hospitalizovaného dieťaťa. Mgr. J. Diabelková, PhD. 2. 13,45 – 15,15 hod. Etika a biomedicínsky výskum. Farmakologické štúdie a ich etika. Povinnosti lekára - Deontologický kódex SLK. Uvedenie praktických situácií, v ktorých sa prejavujú základné zodpovednosti sestier. Vytvorenie a prezentácia posteru „Etický kódex sestier“. Mgr. J. Diabelková, PhD.</p>	

UČEBNÝ PLÁN

14. 19.12. 2024	1.12,00 – 13,30 hod. Praktické preskúšanie vedomostí z medicínskej etiky a komunikácie. prof. MUDr. K. Rimárová, CSc. 2. 13,45 – 15,15 hod. Vyhodnotenie splnenia praktických úloh. TEST. prof. MUDr. K. Rimárová, CSc.
--------------------------------	--

Podmienky pre absolvovanie predmetu:

1. aktívna účasť na praktických cvičeniach
2. ospravedlnená a nahradená neprítomnosť (max. 2 cvičenia)
3. vyučujúci určí spôsob náhrady (v zodpovedajúcej forme a rozsahu).
4. praktická skúška vo forme testu - písomný test

Forma absolvovania: Zápočtový písomný test.

Literatúra:

1. Šimek, J., Špalek, V: Filozofické základy lekárskej etiky, Grada 2003
2. Fialová, L., Kouba, P., Špaček, M.: Medicína v kontextu západného myslenia, Galén 2008
3. Jankovský, J.: Etika pro pomáhající profese. Praha 2003
4. Nemčeková, M. a kol.: Etika v ošetrovatelstve, Prešov 2008
5. Munzarová, M.: Zdravotnícka etika od A do Z, Grada Publishing a.s., Praha, 1. vyd., 2005, 156 strán, ISBN 80-247-1024-2.
6. Glasa, J.: Stručný prehľad biomedicínskej etiky pre pracovníkov vo verejnom zdravotníctve.
7. Praško, J., Prašková, H.: Asertivitou proti stresu. 2. prepracované a doplnené vydanie. Grada, 2007, ISBN 978-80-247-1697-8.
8. (Review) Medicínska etika & bioetika (Medical Ethics & Bioethics): Časopis pre medicínsku etiku a bioetiku. - ISSN 1335-0560. - Roč. 16, č. 1-2 (2009), s. 17- 27 (dostupný na na www.bioetika.sk)

prof. MUDr. Kvetoslava Rimárová, CSc.
prednostka Ústavu VZ a hygieny LF UPJŠ